

Đã có thông báo chánh th c nh n T t Nhâm Thìn, m t l h i văn hóa truy n th ng c a ng i Vi t, c ng đ ng ng i M g c Vi t b t đ u treo c VN n n vàng ba s c đ Little Saigon,

đ c ng i M g c Vi t nói riêng và ng i Vi t H i ng ai nói chung th ng m n, th ng v thăm vi ng g i là th đô tinh th n c a ng i Vi t h i ng ai. Cũng có ng i nói ng i Vi t M b y gi thành công dân M , ph i theo văn hoá M . M t câu nói h t s c chung chung, chính ng i nói cũng không th minh đ nh th nào là văn hoá M đ theo hu ng h ng i nghe là ng i Vi t đ t M . Và ai cũng bi t n c M là m t xã h i đa nguyên, đa văn hoá, đa s c t c, không ng i M chánh tr c nào mu n nh ng ng i M g c các s c t c khác ph i t b b n ch t, b n s c văn hoá c a s c t c ngu n c i mình. Không ai mu n ng i M g c Vi t thành nh ng ng i M Da Vàng m t g c Vi t c . T văn hoá, chánh tr đ n xã h i h c đ u g i ng i Vi t công dân hay th ng trú nh n h p pháp c a M là ng i “M g c Vi t” (Vietnamese Americans).

Ai cũng bi t ch có Loài Ng i là linh v t t làm ra văn hoá cho mình đ xã h i mình cùng s ng chung theo chu n m c đó. Loài thú nh ong, ki n có l i t ch c tinh vi nh ong chúa ch đ , ki n th ch xây, ong lính ch tác chi n. Nh ng l i t ch c đó bi n thành ph n x mu n đ i, đó không ph i là văn hoá, mà là ph n x l u truy n ri t thành di truy n. Trái l i văn hoá c a Con Ng i không ph i là ph n x , không di truy n, mà do truy n đ t, b t ch c và h c h i nên có nhi u thay đ i.

Ngay trong l ch s văn hoá ng n ng i có m y trăm năm c a M , ti n trình cũng thay đ i nhi u l n. T thu kh i th y di dân mũi l , m t xanh, tóc vàng râu b p là thành ph n tr i y u v i s ti p s c c a Th c dân Anh, bu c các s c t c khác ph i “đ ng hoá hoà đ ng” v i h . Ti ng Anh thành chuy n ng . Nh ng qua th i k đ c l p quan ni m đ ng hoá theo ki u n u ch y thành khuông văn hoá M (melting pot) ch ng ai theo. Các s c t c ch “hoà nh p” bi n văn hoá M nh là m t tô salad (salad bowl) trong đó rau qu , đ ng, mu i gi b n ch t c a mình. Có l câu th c a Bùi Khánh Đ n mô t khá đ ng cái văn hoá M đa nguyên, đa s c t c này: “T k t tinh anh c a gió s ng, mu n màu mu n v l i mu n h ng”, nói lên cái văn hoá c a các s c t c nh p c t o nên xã h i M này.

Do v y r t h p tình, h p lý khi th y văn hoá hay l i s ng chung c a ng i Vi t g c t n n CS trên đ t M . Có bi u tình ch ng C ng s n cào b ng văn hóa VN đ đ m tính dân t c, khai phóng và nh n b n, đã bán đ t d ng bi n cho TC. Có qu c t v n ng h các tôn giáo và đ ng bào n n c nhà đ u tranh cho t do, dân ch , nh n quy n VN. Có v n đ ng h lá c c a CS Hà n i

và gi ng cao qu c k VN n n vàng ba s c đ lên đ chánh quy n các n c có ng i Vi t đ nh c th a nh n, v.v. và v.v... Ng n y vi c bi u tình, đ u tranh, v n đ ng r t qui mô, r m r , b n bĩ su t 36 năm; th t đáng khen lòng kiên nh n và ý chí b t khu t c a con ng i Vi t Nam. Th t x ng đáng v i i th nguy n đi tìm t do cho mình và cho ng i k t i i khi ng i Vi t H i Ngo i g t n c m t ra đi, đ i phía sau n c nhà v i m t n n văn hóa đã ăn sâu vào tim óc, s ng gi g n, ch t đ em theo.

Ng i M g c Vi t không ch p nh n CS Hà n i, không s ng đ c VN n m trong g ng k m CS, nên t n n CS ra kh i n c. Ng i Vi t t n n CS không s ng đ c VN, di t n ra kh i n c, đ em hình nh đ t n c và con ng i Vi t Nam và mang h n thiêng sông núi VN theo mình. 36 năm M , ng i Vi t đã thuy t ph c nhân dân và chánh quy n M c a hàng ch c ti u bang hàng trăm qu ân h t, thành ph công nh n bi u t ng văn hoá, ni m tin thiêng liêng c a mình là qu c k VN n n vàng ba s c đ .

Trong m i sinh ho t long tr ng, đ u tranh ch ng CS, i h i văn hoá, xã h i đ u có chào qu c k VN này nh h n thiêng sông núi và t ng ni m anh linh t sĩ đã vì dân chi n đ u, ví n c hy sinh đ i bóng c này. Đó không ph i là văn hoá c a ng i Vi t t n n CS, c a ng i VN t do, nhân b n thì là cái gì.

Có ng i nói văn hóa c a ng i M g c Vi t đó không ph i là văn hoá M , cho r ng M b y gi đã bang giao và giao th ng v i CS Hà n i, qu c k c a CS Hà n i là lá c khác. Th t là m t nh n xét h t s c phi n di n v văn hoá. M t bi u t ng ch đ c xem là văn hoá khi đ c nhi u ng i ch p nh n là “c a mình”, “thu c v mình” và đ ng ý s ng theo chu n m c y. C y c a CS Hà n i ng i M g c Vi t đa s g i là c máu, không ai treo. Dù CS Hà n i có bang giao v i chánh quy n M , c máu c a CS ch rú rú nh con gián ngày trong tr s Toà Đ i s và T ng Lãnh s CS Hà n i. Đ i v i đ i đa s ng i M g c Vi t, c máu c a CS Hà n i là “ph n văn hoá”. Ch đ ng ng i M g c Vi t, ai c m c đó s tr thành m t k công xúc tu s (attentat à la pudeur publique) nh khoe h b tr c ph n , s b t p th ch ng đ i quy t li t.

Bên c nh nh ng ho t đ ng qui mô và r m r đ b o t n và phát huy văn hoá Vi t y c a t p th ng i Vi t H i Ngo i, còn nhi u c g ng âm th m, kiên nh n và can đ m, đòi h i nhi u chuyên môn. M c đích t i h u c a nh ng chi n sĩ văn hoá âm th m này là, m t này, đ b o t n b n ch t và b n s c văn hóa Vi t Nam trong môi sinh m i i cách n c nhà n a vòng Trái Đ t. Và m t khác, là đ phát huy văn hóa cho i p tr h u du sinh ra, i n lên, ăn h c n i quê h ng m i. Làm vi c y là nh ng th y cô giáo tình nguy n đ y ti ng Vi t t i các trung tâm Vi t ng đ t t i nhi u n i kh p nhi u n c đ nh c , đ c bi t M và Cali.

Ti ng Vi t là con thuy n chánh chuyên ch văn hóa VN. Không có ti ng Vi t thì h n Vi t, tâm Vi t, đ o Vi t, s Vi t, c ng đ ng Vi t, xã h i Vi t, ng i Vi t, dân Vi t, n c Vi t khó còn. Nh đã th a trên, văn hóa theo phân tích c a các nhà xã h i h c, không do thiên phú, tr i sinh ra, hay đ ng nhiên có. Cũng không ph i do b n năng mà do h c h i gi a th h này v i th h khác và gi a nh ng ng i đ ng th i t ng tác v i nhau. Mà ngôn ng là ph ng ti n, là thành t quan tr ng nh t. Nên ngôn ng cũng ph i h c m i bi t. H c t trong b ng m , lúc chào đ i, lúc nh p th nhà, ra tr ng, vào xã h i, và lúc xu t th s ng v i n i tâm và t đ t mình trong lòng M VN. T đó có t ng “ti ng m ” (mother language, langue maternelle).

